

Punktera myten om solenergin

De fossila bränslena måste fasas ut. Om detta råder stor enighet och man kan i det sammanhanget höra många hoppfulla uttalanden om den ständigt flödande energin från solen.

Greenpeace skrev exempelvis i ett nyhetsbrev ”sedan år 2000 har den installerade kapaciteten hundrafaldigats i världen”. Naturskyddsföreningen påpekade i sin årsbok *Solrevolution* att solceller på en carport ger lika mycket el som en elbil förbrukar och Thomas Sterner, professor i miljöekonomi vid Göteborgs universitet, skrev i en debattartikel inför Parismötet ”kostnaden för solcellsmoduler har fallit med 99 procent sedan 1978”.

De är alla tre exempel på välrenommerade och seriösa aktörer som på allvar är engagerade för en hållbar framtid, men jag vill ändå skrapa lite på den fernissade ytan.

Jag börjar med den dramatiska ökningen av solenergin sedan millennieskiftet. År 2000 var den globala solcellskapaciteten 1,3 GW och 2014 hade den ökat till 180 GW. Ökningen var alltså betydligt större än vad Greenpeace skrev, men om man relaterar den till världens totala aptit på energi är den inte lika imponerande. Solcellerna levererar idag 0,3 procent av all energi (år 2000: 0,002 %). Fossilberoendet har visserligen minskat, men att på 14 år ha gått från 86,8 till 86,3 procent är inte mycket att skryta med.

En elmotor har högre verkningsgrad än en bensin- eller dieselmotor och det är realistiskt att en elbil klarar sig på 2 kWh per mil eller 3 000 kWh under ett år. Till och med i en stad med göteborgsväder kan man förvänta sig att solceller på 20 kvadratmeter under ett år ger lika mycket energi som bilen förbrukar och som väntat är Naturskyddsföreningens uträkning korrekt. Å andra sidan är vi inte så många som har tillgång till en carport med stor takyta i bra sydläge. Om alla göteborgare skulle få 3 000 kWh från solceller skulle det lågt räknat krävas en yta lika stor som 1 000 fotbollsplaner.

Också Thomas Sterner verkar ha koll på sina källor och det är en oomtvistad sanning att priset på solcellsmoduler har rasat dramatiskt de senaste årtiondena, men även här finns en oroskälla, då prisfallet under 2015 har uteblivit. Det är förstås för tidigt att säga om det är ett trendbrott eller en tillfällig paus. Sterner delar förmodligen min oro, då fortsättningen i hans debattartikel lyder ”det [kan] inte garanteras att ytterligare prisfall kommer snabbt nog för att hejda klimatförändringen”.

Min slutsats är att både Greenpeace, Naturskyddsföreningen och Thomas Sterner har på fötterna och delger oss korrekta siffror, däremot ger de oss – medvetet eller ej – inte hela bilden.

Solceller har många goda egenskaper, som att när de väl är installerade, inte förbrukar ändliga resurser samt möjligheten att vara oberoende av ett sårbart elnät. Men att solenergin skulle kunna ge oss ett bekvämt liv med fortsatt tillgång till energi i stor mängd är en myt.

Att inte våga punktera den myten riskerar fördröja den nödvändiga omställningen till ett samhälle med lägre anspråk, på resor, bostäder och konsumtion.